

Prullenbakkenplan gemeente Bronckhorst

projectnr. 243226

revisie 3: EINDRAPPORT MET AANVULLINGEN

auteur(s)

A. Bouma

Opdrachtgever

Gemeente Bronckhorst
Postbus 200
7255 ZJ Hengelo (Gld)

gemeente Bronckhorst

datum vrijgave

02-05-2013

beschrijving revisie 3

Eindrapport

goedkeuring

C. van Balen-
Peeters

vrijgave

M. de Jong

Projectgroep bestaande uit:

Martin Niessink, afdeling beheer
Arie Vries, hoofd uitvoering
Nienke Droppers, afdeling ontwikkeling
Anja Bouma, adviseur Oranjewoud

Tekstbijdragen:

A. Bouma

Fotografie:

Vormgeving:

Datum van uitgave:

2 mei 2013

Contactadres:

Zutphenseweg 31D
Postbus 321
7400 AH Deventer

Inhoud

1. Inleiding	3
1.1 Visie gemeente Bronckhorst	3
1.2 Doel prullenbakkenplan	4
1.3 Gemeente Schoon	4
1.4 Leeswijzer	4
2. Huidige situatie	5
2.1 Prullenbakken	5
2.2 Gebruik	7
2.3 Beheerkosten	7
2.4 FTE's voor de prullenbakken	8
3. Uitgangspunten prullenbakkenplan: kaders en invulling	10
3.1 Kaders volgend uit werksessie	10
3.2 Kaders volgend uit gemeentelijk beleid	11
3.3 Kaders volgend uit Algemene richtlijnen (CROW)	11
3.4 Kaders voor bereik en afstanden	13
3.5 Plaatsingscriteria gemeente Bronckhorst	14
3.6 Toets plaatsingscriteria met de kaart	16
3.7 Participatie: adoptie prullenbakken en zwerfvuil opruimen	16
4. Aanbevelingen	17

Bijlage 1. Benchmark prullenbakken

Bijlage 2. Prullenbakkenkaart plaatsingscriteria

Bijlage 3. Kwaliteitsblad vulgraden prullenbakken

1. Inleiding

1.1 Visie gemeente Bronckhorst

Toekomstbestendig Bronckhorst (TBB)

In het najaar van 2011 heeft de raad de visie toekomstbestendig Bronckhorst, duurzaam en betrokken vastgesteld. In de toekomst visie van de gemeente zijn de bezuinigen, de terugtrekkende overheid en de demografische ontwikkelingen (krimp, vergrijzing, ontgroening) belangrijke speerpunten.

De inwoners van Bronckhorst moeten actief betrokken worden bij de ontwikkelingen in de gemeente. Binnen de door de gemeente gestelde kaders moeten de inwoners interactief mee kunnen doen bij de beleidsontwikkelingen. Een goede en open communicatie is daarvoor een nadrukkelijke voorwaarde.

Perspectiefnota 2013-2016

In de perspectiefnota is de visie verder uitgewerkt in verschillende thema's en voorstellen. Dit prullenbakkenplan is een uitwerking van een drietal voorstellen uit de perspectiefnota, thema Ruimte:

Voorstel 5. Groen en wegen

- versoberen van kwaliteitseis, minimaal niveau
- hoger niveau mogelijk door participatie woonomgeving (collectief beheer door inwoners of organisaties)
- verschillende kwaliteitsniveaus mogen bestaan
- integrale aanpak van beheer

Voorstel 12. Zitbanken, picknicksets en prullenbakken

- gemeente heeft geen officiële richtlijnen voor plaatsen van straatmeubilair (waaronder afvalbakken)
- aantal afvalbakken kan verminderd worden door een kritische beoordeling van waar deze te plaatsen en door gebruik te maken van het aanwezige materiaal door deze elders weg te halen
- het aantal afvalbakken kan sterk worden verminderd, gelet op de pilot in natuurgebieden
- mogelijk kunnen voor het leegmaken van afvalbakken in de kernen externe partijen worden ingezet
- In de perspectiefnota 2013-2016 is aangegeven dat de afdeling beheer op het onderdeel straatmeubilair een taakstellende bezuiniging van € 40.000,- moet realiseren. Dit betekent een bezuiniging van bijna 40% op het totale beheerbudget van het straatmeubilair.

Voorstel 13. Hondentoiletten en afvalbakken ten behoeve van poepzakjes

- er zijn in totaal 4 hondentoiletten (met afvalbakken) in de gemeente aanwezig. De gemeente wil dit aantal niet uitbreiden.

DIFTAR

Vanaf 1 januari 2013 werkt de gemeente met een volume/frequentie systeem (DIFTAR). Bij dit afvalinzamelingsysteem betalen de inwoners een vast bedrag per jaar en een bedrag per keer dat zij de groene of grijze container aanbieden.

1.2 Doel prullenbakkenplan

In aansluiting op de visie van de gemeente Bronckhorst, is dit plan met input van de inwoners en/of de vertegenwoordiging daarvan en gebiedsdeskundigen opgesteld. Dit prullenbakkenplan is een interactief en dynamisch plan wat betekent dat er binnen de kaders van de gemeente ruimte is voor bijstelling wanneer nodig. Aan de hand van de plaatsingscriteria beschikt de gemeente over beleid om in de toekomst een efficiënt en beheersbaar prullenbakkenbestand op te bouwen en te behouden. De plaatsingscriteria vertellen namelijk op welke plaats een afvalbak is gewenst, en waar niet.. Door deze criteria op te stellen, kunnen verzoeken van inwoners eenduidig worden beoordeeld en kan de gemeente helderheid bieden in gemaakte keuzes. Dit voorkomt wildgroei en bevordert het efficiënt inzetten van middelen.

Daarnaast kan met dit prullenbakkenplan de taakstellende bezuiniging voor het straatmeubilair gerealiseerd worden.

1.3 Gemeente Schoon

Vanuit het overheidsprogramma 'Gemeente Schoon' kunnen gemeenten zich aanmelden voor verschillende thematrajecten om het zwerfafval in de openbare ruimte te verminderen. De gemeente Bronckhorst heeft zich aangemeld voor de thematrajecten Prullenbakken.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie met betrekking tot de prullenbakken weergegeven. Input vanuit de werksessie en de plaatsingscriteria staan beschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 worden aanbevelingen gedaan.

2. Huidige situatie

Gemeente Bronckhorst, huidige situatie

- 444 prullenbakken
- 11,6 prullenbakken per 1000 inwoners
- 2 FTE

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie met betrekking tot het aantal prullenbakken en het onderhoud ervan benoemd, afgezet tegen landelijke gegevens.

2.1 Prullenbakken

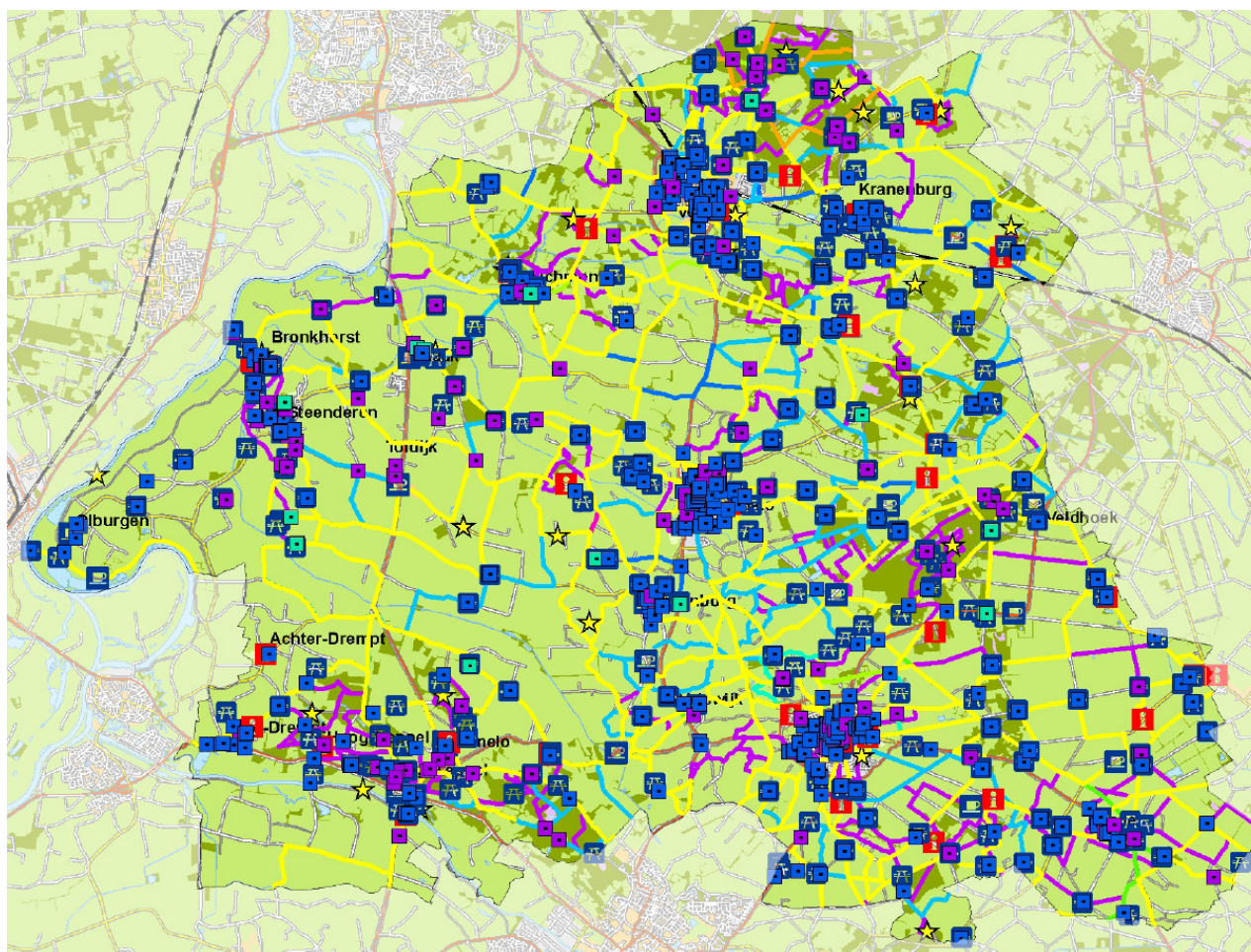
Op dit moment staan er in de openbare ruimte van gemeente Bronckhorst 444 prullenbakken. Ook zijn er vier hondentoiletten. De gemeente heeft 37.463 inwoners. Dat betekent dat er per 1000 inwoners 11,6 prullenbakken staan. Het landelijk gemiddelde is 11 prullenbakken per 1000 inwoners. Hiermee zit Bronckhorst net iets boven het landelijk gemiddelde. De volledige benchmark is opgenomen in bijlage 1. Voor Diftar gemeenten geldt een gemiddelde van 6,7 prullenbakken per 1000 inwoners. In vergelijking met de andere P10 (plattelands) gemeenten zit de gemeente Bronckhorst ook aan de hoge kant.

Twee medewerkers van het team Beheer-Uitvoering zijn belast met het onderhoud van de recreatieve voorzieningen (banken, picknicksets en prullenbakken). Waaronder ook het legen van de prullenbakken. Twee keer per week worden de prullenbakken in het centrum gelegegd, de rest van de prullenbakken wordt één keer per week gelegegd.

De gemeente beheert de openbare ruimte op basis van frequentie. De prullenbakken worden geledigd op basis van ervaring. In de gemeente wordt niet structureel gemonitord op zwerfafval, maar in 2009 is er een monitoring zwerfafval uitgevoerd. Hieruit komt naar voren dat er in de gemeente weinig zwerfafval ligt.

Het standaard type prullenbak dat in de gemeente staat is de Bammens Capitole met een inhoud van 60 liter. Op een aantal drukke plekken staat een Grijssen met 140 liter inhoud. De prullenbakken zijn voorzien van een diftar-strip. In 2012 zijn de prullenbakken opgenomen in DG Dialog en beschikt de gemeente over een digitale kaart met alle prullenbakken.

*Kaart met
straatmeubilair
gemeente Bronckhorst*

2.2 Gebruik

Gemeente Bronckhorst heeft geen inzicht in de vulgraden en daarmee het gebruik van de afvalbakken. Situaties van overvolle bakken komen echter nauwelijks voor, incidenteel alleen tijdens drukke (zomer)dagen. Op basis van ervaring en gebiedskennis van de medewerkers die de lediging verzorgen, worden bakken die sneller vol zitten vaker geledigd dan andere bakken.

Het is raadzaam om inzicht te krijgen in de vulgraad van de afvalbakken. Op basis van deze informatie kan de lediging efficiënter plaatsvinden. Afvalbakken die nauwelijks vol zitten hoeven minder vaak geledigd te worden dan bakken die wel vol zitten. Door dit inzichtelijk te maken, kan een flinke tijdswinst behaald worden voor de medewerkers welke de lediging verzorgen.

2.3 Beheerkosten

Het huidig beheer en onderhoud voor het straatmeubilair kost de gemeente € 105.000,- per jaar. De kosten voor het onderhoud van al het straatmeubilair bedragen € 30.000,- en de kosten voor het ledigen van de prullenbakken zijn € 75.000,-. Een snelle rekensom (75000/444) leert dat de kosten per jaar per bak € 168,92 bedragen.

In onderstaande tabel staan de kosten voor het onderhoud op basis van kwaliteitsniveaus per bak weergegeven. De eenheidsprijzen zijn gebaseerd op de Kennisbank van Oranjewoud. Per kwaliteitsniveau zijn de kosten uitgesplitst in kosten voor verzorgend onderhoud, technische staat en vervanging. Onder verzorging wordt verstaan het legen en schoonmaken van de prullenbakken.

Afvalbak	Ze	Ho	B	L	Z
	er	og	asis	aa	eer
	hoo	g		g	laa
verzorging					
zeer intensief gebruik	€ 436,02	€ 218,01	€ 130,66	€ 87,06	€ 43,53
intensief gebruik	€ 218,71	€ 131,08	€ 87,20	€ 43,60	€ 21,80
gemiddeld gebruik	€ 131,78	€ 87,62	€ 43,74	€ 21,87	€ 10,10
extensief gebruik	€ 44,86	€ 22,43	€ 10,31	€ 5,15	€ 5,08
technische staat	€ 3,03	€ 3,03	€ 3,03	€ 1,21	€ -
vervanging	€ 23,33	€ 23,33	€ 23,33	€ 23,33	€ 23,33

Eenheidsprijzen onderhoud prullenbakken per kwaliteitsniveau(Oranjewoud Kennisbank, versie 20-03-2012)¹

Volgens dit overzicht worden de prullenbakken in Bronckhorst geleegd op een hoog niveau en met een zeer intensief gebruik. In werkelijkheid is dat niet het geval omdat de medewerkers ook andere taken hebben (zie ook paragraaf 2.2)

Gebruiksdruk

De gebruiksdruk is, net als bij zwerfvuil, van invloed op de vervuilingsgraad en daarmee op de lediging van de afvalbakken. Een bak die vaak gebruikt wordt, vervuild sneller en raakt sneller vol en moet dus vaker geleegd worden dan een bak waarvan de gebruiksdruk laag is. De gebruiksdruk kan van plek tot plek en van moment tot moment verschillen. De gebruiksdruk heeft daarom invloed op het ingrijpmoment bij werken op beeldkwaliteit. Hiermee is rekening gehouden bij het berekenen van de eenheidsprijzen.

Bij het berekenen van de kosten op een basisniveau is bij gemiddeld gebruik het uitgangspunt dat prullenbakken één keer per week worden geleegd. Bij intensief gebruik wordt uitgegaan van twee keer per week.

indicatie legen prullenbakken in relatie tot de gebruiksdruk			
	Hoog	Basis	Laag
zeer intensief gebruik	5x/ week	3x/ week	2x/ week
intensief gebruik	3x/ week	2x/ week	1x/ week
gemiddeld gebruik	2x/ week	1x/ week	1x/ 2 weken
extensief gebruik	1x/ 2 weken	1x/ maand	1x/ 2 maanden

2.4 FTE's voor de prullenbakken

In de Kennisbank van Oranjewoud gaan we puur en alleen uit van het ledigen van de afvalbakken en de reisafstand tussen de bakken. Daarnaast gaan we uit van een gemiddelde gemeente en een gemiddelde bedekkingsgraad van afvalbakken. De tijdsbesteding is natuurlijk erg afhankelijk van de vullingsgraad van de bakken en de spreiding van de bakken.

¹ De Kennisbank bestaat uit ervaringscijfers en is opgebouwd uit landelijke gegevens, verzameld vanuit verschillende bronnen en gemeentes van verschillende groottes. De eenheidsprijzen zijn gemiddelden en kunnen in marktsituaties afwijken.

Rekenvoorbeeld aantal FTE's

- legen van 1 afvalbak op een Basis niveau met een gemiddeld gebruik inclusief een productiviteit van 82% (landelijk gemiddelde) 0,98 min/st;
- het legen van 1 afvalbak met dezelfde uitgangspunten (52 keer per jaar legen), 50,73 min/st;
- het legen van 100 afvalbakken welke allemaal 52 keer per jaar worden geleegd kost je dus in totaal 5073 minuten wat **84,55** uur is per jaar. Reken je dit om naar FTE kom je uit op 0,06 FTE uitgaande van een 36-urige werkweek (netto 1350 uur per jaar).

In theorie ziet de rekensom voor de gemeente Bronckhorst er als volgt uit. De huidige ledigingsfrequentie is ongeveer 1,2 keer per week op basis van 2 keer per week ledigen in het centrum en 1 keer per week in de rest van de gemeente. (52 * 1,2) betekent 62,4 minuten per stuk. 444 afvalbakken * 62,4 = 27.706 minuten wat 462 uur per jaar is. 367 : 1350 = 0,34 FTE.

In de praktijk hebben in veel gemeenten (met name kleinere of landelijke gemeenten) de medewerkers van de buitendienst ook andere taken. Zo ook in de gemeente Bronckhorst. Het legen van prullenbakken is hun hoofdtaak, dit neemt naar schatting 50 tot 60 % van hun tijd in beslag op jaarbasis. Het accent ligt hierbij op de periode april-oktober. Daarnaast voeren zij onderhoudswerkzaamheden uit aan de recreatieve voorzieningen (banken, picknicksets en prullenbakken). Dit onderhoud bestaat uit het jaarlijks reinigen van de voorzieningen met hoge druk. Verder maaiwerk rondom de voorzieningen (met name in het buitengebied) Ook kleine herstelwerkzaamheden behoren tot hun taak. Verder zorgen zij, met name in de winterperiode, voor vervanging van versleten of vernielde voorzieningen. Ook zijn zij verantwoordelijk voor het opruimen van zwerfvuil rondom de recreatieve voorzieningen en het opruimen van dumpingen. Tenslotte worden zij, wanneer de omstandigheden hier om vragen, ingezet bij taken zoals gladheidbestrijding en het uitvoeren van verkeersmaatregelen.

De cijfers in de kennisbank houden hier geen rekening mee. Daarom is het ook interessant om een benchmark van landelijke FTE inzet voor gemeentelijke afvalbakkenbestanden te maken. In deze benchmark worden alleen de afvalbakken meegenomen (geen huisvuilcontainers). Uit deze gegevens halen wij dat gemeenten gemiddeld per 221 afvalbakken in de openbare ruimte, 1 FTE inzetten. Voor gemeente Bronckhorst zou dat betekenen dat zij met 444 afvalbakken (444 : 221) 2,01 FTE nodig hebben. Dit sluit aan bij de huidige situatie.

3. Uitgangspunten prullenbakkenplan: kaders en invulling

3.1 Kaders volgend uit werksessie

Op 25 oktober 2012 vond de werksessie voor de prullenbakken plaats. Er waren 20 mensen aanwezig van verschillende dorpsbelangenorganisaties DBO's, stichtingen en ondernemersverenigingen. Tijdens de werksessie zijn de volgende plaatsingscriteria voor de prullenbakken benoemd:

Top 3:

1. In het centrum (marktplein)
2. Op (aangewezen) hangplekken
3. Op de fietsrouteknooppunten met een picknickplek of bankje(s)

Ook genoemd:

- Bij bushokje
- Speelplaatsen
- Snoeproute Baak - Zutphen
- Picknickplek

Ook zijn er plekken benoemd waar geen prullenbakken hoeven te staan:

- Niet in woonwijken
- Niet in het buitengebied (m.u.v. knooppunten met bankjes)

Aandachtspunten/afspraken:

- Zorgen voor een dynamisch beleid, bij te stellen wanneer nodig
- Idee geopperd over seizoensbakken (bv. weghalen van de prullenbakken van november tot maart)

3.2 Kaders volgend uit gemeentelijk beleid

Uitvoeringsplan wonen en zorg

De kernen Hengelo, Hummelo, Vorden, Steenderen en Zelhem zijn aangewezen als woonzorggebieden. In 2009 is er een wijkschouw in deze kernen uitgevoerd. Op het gebied van straatmeubilair zijn hier de volgende punten naar voren gekomen:

- De zittingen van de bankjes zijn vaak te laag en armléuningen ontbreken vaak.
- Over prullenbakken wordt niets genoemd
- Er wordt eenmaal genoemd dat er langs een wandelpad een extra bankje mag komen te staan.

Afvalplan

In 2010 heeft de gemeente een groot afvalonderzoek uitgevoerd. Hieruit komt naar voren dat de acties die de gemeente Bronckhorst onderneemt om zwerfafval te verminderen door de bewoners wordt beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer 6.8. Iets minder dan de helft van de bewoners is bereid mee te werken aan zwerfafval preventie acties georganiseerd door de gemeente.

Kernenbeleid

Dit prullenbakkenplan heeft invloed op het voorzieningenniveau in de kernen. In het convenant tussen gemeenten en DBO's is bepaald dat de gemeente de DBO's actief betreft als er zaken zijn die de leefbaarheid raken. Het volledige convenant is te vinden via de gemeente website.

3.3 Kaders volgend uit Algemene richtlijnen (CROW)

De volgende standpunten staan centraal bij prullenbakken in de openbare ruimte:

1. De afvalbak levert een structurele bijdrage aan de preventie van zwerfafval waarbij de baten (vermindering van zwerfafval in de openbare ruimte) de kosten van reiniging overstijgen.
2. De afvalbak is gezien de locatie en specifieke functie/doel een essentiële voorziening voor de gebruikers in de omgeving.

Inrichting: zichtbaarheid en bereikbaarheid:

De volgende voorwaarden zijn van toepassing zodat de bakken voor zowel frequente als voor eenmalige bezoekers bruikbaar en herkenbaar zijn:

- Zichtbaar plaatsen zodat afvalbak voor passanten zichtbaar is;
- Bereikbaar voor alle gebruikers van de locatie (ook minder validen, kinderen etc);

- Inwerpopening aan zijde waar de meeste mensen de bak passeren;
- Beheerbewust toepassen: rekening houden reiniging (bijv. doorgang veegwagen) en voorkomen van extra obstakels (aan bestaande paal bevestigen) zodat onnodig tijdverlies van andere beheermaatregelen (onkruid verwijderen, straatvegen) wordt voorkomen.

Geen afvalbak

Bij de criteria is uitgegaan van enkele algemene voorwaarden (beleidskaders) voor plaatsen waar geen afvalbak wordt geplaatst. Deze criteria zijn:

- mensen kunnen afval zelf meenemen (stimuleren);
- bedrijven/winkels dienen zelf een afvalbak te plaatsen (stimuleren en efficiency);
- het effect van de bak is gering op de desbetreffende locatie (efficiency);
- de benodigde inspanning voor onderhoud is te hoog (efficiency);
- In nieuwbouwwijken of bij herinrichtingen worden geen prullenbakken door de gemeente of de aannemer neergezet. Ook als de werkzaamheden volledig klaar zijn wordt er in eerste instantie geen afvalbak geplaatst tenzij hier behoefte aan is. In deze situatie wordt gekeken naar de mogelijkheid tot plaatsing volgens de plaatsingscriteria uit paragraaf 3.4.

Beheer en onderhoud:

De onderstaande voorwaarden dragen bij aan een efficiënt beheer van de prullenbakken, waaronder zowel technische staat als lediging wordt verstaan.

- Eenvoudig bereikbare plaatsen/geen obstakels voor lediging, waarbij indien mogelijk grote reisafstanden worden voorkomen;
- Een afstemming tussen de capaciteit van de prullenbakken en ledigingsfrequentie, waarbij reistijd voor lediging en capaciteit op de locatie tegen elkaar afgewogen zijn;
- Een vrije doorgang rondom de afvalbak zodat voldoende werkruimte voor lediging en onderhoud aanwezig is;
- Toepassen van uniforme typen en kleur van prullenbakken.

3.4 Kaders voor bereik en afstanden

In 2005 deed CROW, kennisinstituut voor de openbare ruimte, samen met gedragswetenschappers van de TU Eindhoven onderzoek om te achterhalen welke factoren de doorslag geven in het afvalgedrag. Zij kwamen tot de drie succesfactoren 'vindbaarheid, aantrekkelijkheid en gebruiksgemak'. *'We hadden ook gehoopt een soort standaard te kunnen ontwikkelen voor zaken als onderlinge afstand van elkaar en andere aanwijzingen over de ideale plaatsing van bakken', vertelt voormalig CROW-onderzoeker Peter van Welsem, 'maar dat bleek niet te doen. Dat is toch echt een zaak die plaatselijk moet worden uitgevonden. Daarom is het ook aan te raden dat elke gemeente dat zelf onderzoekt of laat onderzoeken.'*.....

Een klein onderzoek naar ervaringen van andere gemeenten in Nederland levert de volgende informatie over afstanden en bereik op.

Gemeente	afstanden/bereik prullenbakken
Weert	in de centra: 100 meter bereik overig: 300 meter bereik
Buren	250 meter in de kernen
Westervoort	actieve looproute: 25 meter passieve looproute: 50 meter
Landgraaf	maximaal 5 minuten loopafstand
CROW	passieve loopafstand van 30 tot 70 meter in centra actieve loopafstand maximaal 25 meter (o.a. in Heemskerk, Renkum, Meppel, Leidschendam-Voorburg, de Friese Meren, Nunpeet enz.

De meeste gemeenten hanteren de richtlijnen van de CROW. Veel andere gemeenten hanteren helemaal geen richtlijnen of hebben bepaald dat de prullenbakken op 'korte loopafstand' of op 'regelmatige afstand van elkaar' moeten staan. Echter, voor (ondergrondse) huisvuilcontainers zijn vaak wel loopafstanden bepaald. Hiervoor wordt meestal een maximale loopafstand van 75 meter gehanteerd. Bij de planning van parkeerplaatsen ten opzichte van de woning wordt een maximale loopafstand van 50 meter gehanteerd. Hier is in het verleden veel onderzoek naar gedaan, waarvan we mogen aannemen dat deze afstanden voor mensen 'acceptabel' zijn.

Voor de centra gebieden in de kernen van de gemeente Bronckhorst is het dan ook aan te bevelen de prullenbakken te plaatsen met een minimaal bereik van 50 meter en maximaal 70 meter uit elkaar. Door het toepassen van de deze richtlijn op de prullenbakken in de centragebieden, zullen een aantal bakken moeten verdwijnen. Mocht er op deze manier heel veel capaciteit verloren gaan, is het te overwegen om grotere of dubbele prullenbakken te plaatsen.

Daarnaast zijn ondernemers op grond van artikel 2.13 van het Activiteitenbesluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer, verplicht om binnen een straal van 25 meter zo vaak als nodig etenswaren, verpakkingen en ander zwerfafval van welke aard dan ook, te verwijderen. De gemeente kan hierover met ondernemers in gesprek gaan om zo bewustwording van de regels te creëren en verwachtingen helder te hebben. Ondernemers kunnen tevens door de gemeente gemotiveerd worden om (gratis) Nederland Schoon bakken neer te zetten.

3.5 Plaatsingscriteria gemeente Bronckhorst

De plaatsingscriteria voor prullenbakken beschrijven de locaties waar prullenbakken worden geplaatst. Deze lijst vormt het uitgangspunt voor het plaatsen van prullenbakken, bijvoorbeeld bij nieuwe verzoeken. Middels het groene vinkje ✓ wordt aangeven welke criteria voor Bronckhorst zijn gekozen.

Verkeer en vervoer

- bij opstap en overstapplaatsen openbaar vervoer
 - (drukbezochte) bushalte
 - taxiplaats
 - stationsgebied
 - parkeerautomaten (achteraf betalen)
- bij parkeerplaatsen (ook natuur- en recreatieterrein)
- bij afrit snelweg (blikvanger)
- bij fietsenstallingen (min. 50 fietsen)
- op routes van jeugd ('snoeproutes')
- op fietsroutes (routenetwerk)
- op fietstopstelplaats bij verkeerslichten
- bij tankstations
- bij informatiepaneel/stadsplattegrond
- op verzorgingslocaties langs (rijks)wegen zonder tankstation of restaurants
- Carpool

Ontspanning/recreatie

- bij bank(en)/ zitelement(en) binnen bebouwde kom
- bij picknickbank binnen de bebouwde kom
- bij fietsknooppunten met een picknickplek of bankjes
- bij speelplaats
- bij in/uitgang parken (afhankelijk van behoefte)
- bij natuur en recreatieterreinen (in- en uitgang)
 - langs fietspaden
 - langs voetpaden
 - bij parkeerplaatsen
- bij sportvelden
 - bij ingang kantine
 - op parkeerterrein
 - rond sportveld
- bij stranden, recreatiestranden, binnenwaterstranden/ zwembaden
- vislocaties/ vissteigers

Ondernemers/horeca/Verkooppunten

- bij scholen
 - op openbaar toegankelijke schoolpleinen
 - uitgang scholen
- in omgeving van horeca en uitgaansgelegenheden
- in winkelcentra
- evenementen (jaarmarkt, kermis etc.)
- bij uitgang supermarkten
- bij snackverkopers/ ijskraam
- pinautomaten
- kaartautomaten (parkeertickets)
- mobiele verkooppunten snacks/drank
- bijzondere gebouwen
 - gemeentehuis
 - bioscopen
 - bibliotheek
 - museum

Algemeen

- bij retourettes/glasbak/ afvalinzamelingplekken
- op actieve/open looproutes (men moet speciaal naar de bak lopen, bijvoorbeeld op een plein): binnen 25 meter
- op passieve/vaste looproutes (men komt automatisch langs een bak): tussen 30 en 70 meter. In winkelstraat/gebied
- op bedrijfsterreinen/industrieterreinen/ kantoorparken
- bij ingang hoogbouw
- Gewenste hangplekken (zelf gecreëerd)

3.6 Toets plaatsingscriteria met de kaart

De plaatsingscriteria uit paragraaf 3.4 zijn getoetst aan het huidige prullenbakkenbestand. Er is een overzichtskaart gemaakt met prullenbakken die wel aan de criteria voldoen en prullenbakken die hier niet aan voldoen. Uit de toets blijkt dat 127 prullenbakken, bijna 30% van het totale prullenbakkenbestand, niet aan de criteria voldoen. Dat betekent ook dat 317 prullenbakken wel aan de criteria voldoen. In bijlage 2 is de volledige overzicht van de toets op de kaart gepresenteerd.

3.7 Participatie: adoptie prullenbakken en zwerfvuil opruimen

De prullenbakken die op de nominatie staan om weg te halen, kunnen door de bewoners geadopteerd worden. Dit houdt in dat zij verantwoordelijk worden en zijn voor het ledigen en schoonhouden van de betreffende prullenbak(ken). Hier moeten goede afspraken over gemaakt worden.

Naast het adopteren van een prullenbak kunnen de bewoners ook op eigen initiatief zwerfvuil inzamelen. Zoals opgenomen in de perspectiefnota: 'hoger niveau mogelijk door participatie woonomgeving'. De gemeente heeft hier onderstaande spelregels voor opgesteld.

“Spelregels” inzameling zwerfvuil op eigen initiatief

Als inwoners zich melden dat zij zwerfvuil opruimen, dan wel zwerfvuil willen gaan opruimen, krijgen zij van de gemeente:

- Afvalknipper
- veiligheidshesje
- vuilniszakken (met kenmerk gemeente Bronckhorst)
- e-mailadres info@bronckhorst.nl om te melden dat afval opgehaald moet worden en eventueel nieuwe rol vuilniszakken geleverd moet worden.

Cluster service gaat materialen bezorgen en regelt dat afval wordt opgehaald. Alleen het zwerfafval dat in de door de gemeente verstrekte afvalzakken wordt aangeboden wordt opgehaald.

Vrijwilligers kunnen 1x per vier weken het ingezamelde zwerfafval laten ophalen. Ophalen van het afval wordt aan de hand van melding op info@bronckhorst.nl ingepland. Het afval wordt doorgaans binnen vijf werkdagen opgehaald.

4. Aanbevelingen

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste aanbevelingen weergegeven.

Communiceren kaart met weg te halen prullenbakken

Conform de afspraken uit het kernenbeleid, adviseren wij de lijst met weg te halen prullenbakken te communiceren met de betrokken partijen. De gemeente kan dit doen door de prullenbakkenkaart uit bijlage 2 op te sturen naar de betrokkenen. Dit geeft de partijen de kans om de kaart te bespreken met haar leden of het bestuur en actief te reageren richting de gemeente over eventuele vragen of adoptieplannen.

Adoptiebakken

Indien er adoptieverzoeken binnenkomen, moet de gemeente nadenken over het vastleggen van deze samenwerking en over het opstellen van spelregels.

Nieuwe verzoeken

Nieuwe plaatsingsverzoeken altijd beoordelen aan de hand van de plaatsingscriteria. Mocht het verzoek aan de criteria voldoen, dan ook de afweging maken over nut en noodzaak. De gemeente kan de aanvrager namelijk ook de vuilniszakken aanbieden om zelf zwerfafval op te ruimen.

Bakken bewaren

De weg te halen prullenbakken kan de gemeente bewaren, mits de technische staat in orde is om vernielde of kapotte bakken te vervangen. Daarnaast kunnen de bakken ingezet worden op de eigen terreinen van bijvoorbeeld de scholen of verenigingen. Uiteraard zijn deze partijen dan zelf verantwoordelijk voor lediging en onderhoud.

Vulgraden meten

Voor meer inzicht over gebruik kan de gemeente de vulgraden van de prullenbakken meten. Deze informatie kan de gemeente vervolgens als sturingsmiddel inzetten. De prullenbakken kunnen bijvoorbeeld 'gelabeld' worden als vaak vol, regelmatig vol en vaak leeg. De ledigingfrequentie kan hier op aangepast worden. Een meetvoorbeeld voor de vulgraden is opgenomen in bijlage 3.

Experimenteren met afsluiten bakken in de winter

De gemeente kan experimenteren met het afsluiten van de afvalbakken in het buitengebied gedurende de winterperiode. Algemeen gezien worden de bakken in het buitengebied in de winter veel minder gebruikt dan in de rest van het jaar. Het afsluiten van de bakken zorgt ervoor dat de ledigingmedewerkers de bakken een aantal maanden niet hoeven te ledigen. Dit maakt dat zij hun inzet aan andere taken kunnen besteden. De afsluiting van de bakken kan middels een klep op de bakken of door de gehele bak te verwijderen. Voorafgaand aan het experiment voert de gemeente een nulmeting uit, waarmee het effect van de afsluiting van de bakken na een bepaalde periode kan worden vergeleken en een definitieve beslissing kan worden genomen.

Ervaringen landelijk laten zien dat dergelijke afsluitingen of het tijdelijk verwijderen van afvalbakken voordeel oplevert. Doordat de "zorg" voor deze afvalbakken wegvalt, kan bespaard worden op reistijd die gepaard gaat met het ledigen van de bakken. Wel dient er rekening gehouden te worden met mogelijke bijplaatsing bij deze bakken, omdat passanten de bak onbruikbaar aantreffen en uit gemak het afval naast de gesloten of verwijderde afvalbak zetten. Algemene tendens is dat de afsluiting voordeel oplevert, zeker wanneer de reistijd naar een enkele afvalbak groot is.

Participatie

In het afvalonderzoek is naar voren gekomen dat bijna de helft van de bewoners bereid is de gemeente te helpen met het bestrijden van zwerfafval. Voor bovenstaande aanbevelingen kan de gemeente mogelijk een beroep doen op haar bewoners.

Vastgesteld beleid toepassen op andere inrichtingselementen

Het vastgestelde beleid voor afvalbakken, kan de gemeente als leidraad gebruiken voor ander meubilair in de buitenruimte, zoals zitbanken en picknicktafels. Door op een vergelijkbare wijze structuur aan te brengen voor overige inrichtingselementen, kan op eenduidige wijze aan een functionele inrichting van de openbare ruimte worden gewerkt.

Renovatie of herinrichting

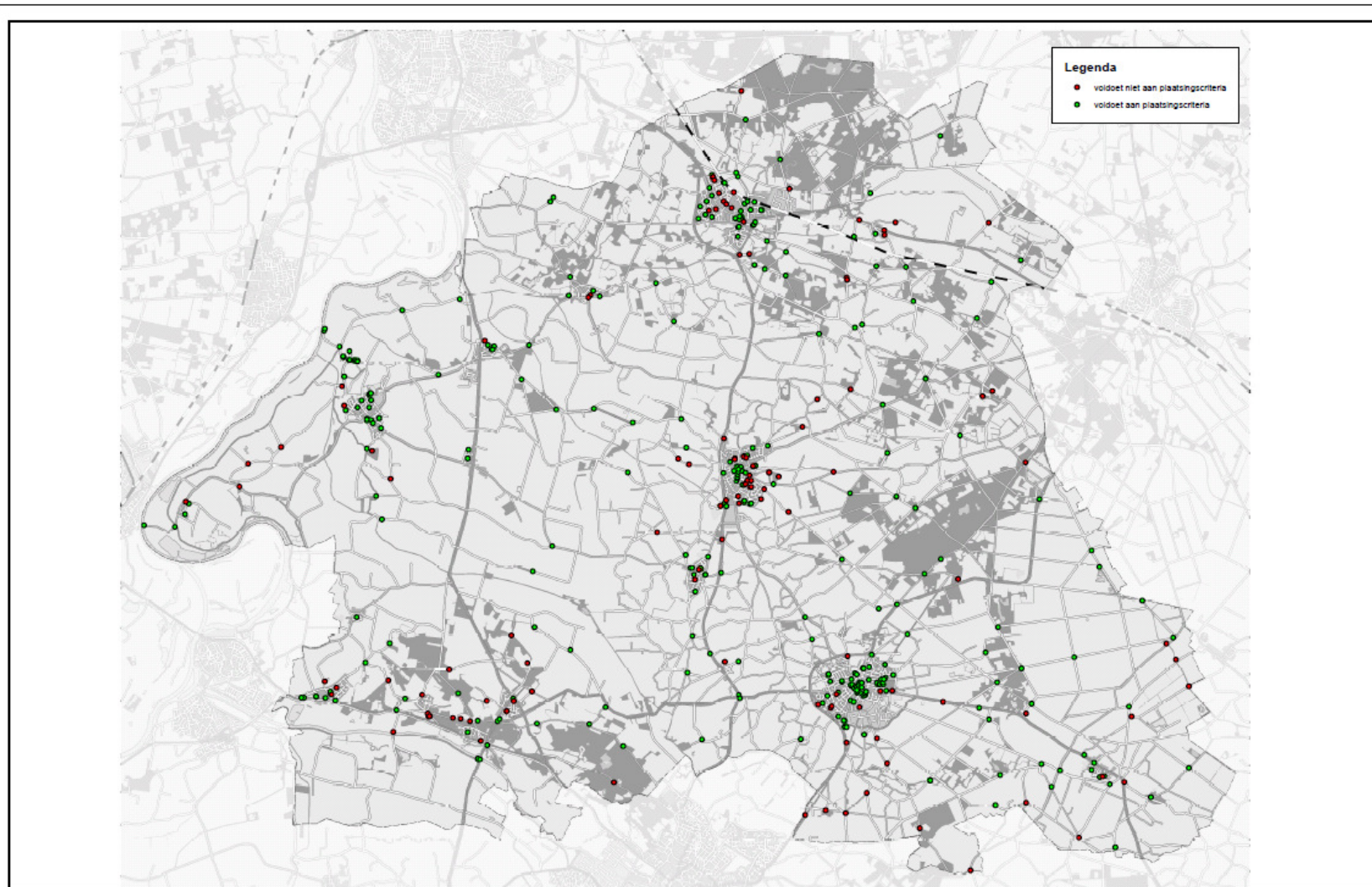
Bij nieuwbouw, renovatie of herinrichtingsprojecten worden vaak standaard prullenbakken in het ontwerp opgenomen. De gemeente kan overwegen om bij herinrichtingen in eerste instantie helemaal geen prullenbakken te plaatsen. Eventueel kunnen later (volgens plaatsingscriteria) nog bakken worden geplaatst.

Bijlage 1. Benchmark prullenbakken

Gemeente	Aantal per 1000 inwoners	Gemeente	aantal per 1000 inwoners
Hardenberg	7,8	Goes	17,4
Buren	8	Leidschendam-Voorburg	17,3
Steenwijkerland	5,8	Pijnacker-Nootdorp	9,1
Hoogeveen	6,6	Bergen op Zoom	16,5
Renkum	14,3	Maassluis	12,7
Apeldoorn	8,9	Tilburg	10,5
Maasgouw (D)	13,8	Zoetermeer	8
Echt Susteren	11,5	Barendrecht	15,3
Moerdijk	7,3	Gilze Rijen	8,4
Den Haag	14,1 - 16,1	Roosendaal	12,1
Bloemendaal	21,5	Middelharnis	11,3
Ettenleur	10,1	Vlissingen	11
Houten	7,3	Meppel	12,3
Lelystad	8,7	Slochteren	8,9
Venlo	13,6	Bronckhorst P10	11,6
Oostflakkee (D)	4,6	Nijkerk (D)	4,2
Leudal	15,1	Hoogezand-Sappemeer (D)	8,9
Reimerswaal	8,2	Zuid-West Friesland (D)	3,0
Schiedam	14,2	Eersel(D)	5,7
Alblasserdam	18,1	Opsterland P10	7,4
Alphen-Chaam	5,1	Berkelland P10	11,1
Lisse	10		

Benchmark prullenbakken Oranjewoud oktober 2012

Bijlage 2. prullenbakkenkaart plaatsingscriteria

gemeente Bronckhorst

Onderwerp: Overzicht afvalbakken
Project: Afvalbakkenplan gemeente Bronckhorst
Getekend: M.T. Verheij

Schaal: 1:81.000
Datum: 14 februari 2013
Formaat: A3

Bijlage 3. Kwaliteitsblad vulgraad prullenbakken

34. Afvalbakken (vulling)

Kwaliteitsbeschrijving:

- Schoon, een afvalbak waar nog makkelijk afval bij in kan.
- Geen volle afvalbak.

Kwaliteitsnorm:

- De afvalbak is max. 80% vol.

Hoog

Kwaliteitsbeschrijving:

- Matig schoon, een afvalbak waar nog afval bij in kan maar al vol begint te raken.

Kwaliteitsnorm:

- Max 1 bak is > 80% vol, niet uitpuilend. De overige bakken zijn < 80% vol.

Basis

Kwaliteitsbeschrijving:

- Vuil, een afval bak waar geen afval meer bij in kan.
- Afvalbak is vol.

Kwaliteitsnorm:

- Meerdere afvalbakken zijn > 80% vol.

Laag